

Electronic signature

Signed by

Børresen, Dag Are

(Identity verified with BankID Mobil (NO))

Date and time (UTC+01:00) Amsterdam, Berlin, Bern, Rome, Stockholm, Vienna

23.11.2020 16.26.24

Email address

dab@help.no

Date of birth

1971-06-28

Original document-hash

pD5PvflAwwaXGeCm3hU1EoHhL3XVw6Gj3AdbwI9G5g=

Justis- og beredskapsdepartementet
Pb. 8005 Dep
0030 Oslo

Dato: 23. november 2020

Høringssvar Rettshjelpsutvalgets utredning NOU 2020:5

Vi viser til høringsbrevet, med utvidet frist 23.11.2020.

Utvalgets mandat er bredt, og gir etter vår oppfatning anledning til å tenke enda videre enn løsningene NOUen beskriver. Våre forslag bygger på 15 års erfaring som forsikringsselskap med rettshjelpsforsikring som spesialfelt. Vårt syn er at forsikring kan løse en betydelig andel av publikums rettshjelpsbehov, også innenfor flere av områdene som foreslås omfattet av fri rettshjelp.

Ca 9 prosent av befolkningen har i dag tilgang til fri rettshjelp. Utredningen foreslår å gjøre ordningen tilgjengelig for 25 prosent av befolkningen. Dagens ordning koster ifølge utredningens punkt 2.2 ca 700 millioner kroner, og det antydes, slik vi forstår forslaget, en økning på anslagsvis 150 millioner kroner.

Imidlertid er det betydelig usikkerhet knyttet til de økonomiske konsekvensene, og forslaget legger opp til økte kostnader for den enkelte, basert på en for publikum nokså komplisert utregningsmodell.

FNs bærekraftsmål

Å sikre likhet for loven, rettssikkerhet og rettsvern for alle er del av FNs bærekraftsmål.

Kostnadene for å ivareta den enkeltes tilgang til advokatbistand bør holdes lave og så forutsigbare som mulig. Vårt syn er at kostnadskontroll ikke skal gå på bekostning av kvaliteten på hjelpen som ytes, og at det er advokater som i hovedsak skal yte juridisk bistand.

Videre legger utredningen opp til en betydelig egenandel. Det er uheldig hvis usikkerhet knyttet til kostnadene, eller egenandelens størrelse i seg selv, blir til hinder for at noen benytter ordningen.

Anbud rettshjelp

HELP foreslår, i tråd med utredningens kapittel 3.3, en anbudsordning, der forsikringsselskaper, på linje med andre advokatselskaper, får anledning til å levere anbud på en rettshjelpsordning med et nærmere presisert dekningsområde.

Årlig kostnad kan reguleres av hvilke rettsområder som skal omfattes og hvilke kriterier som legges til grunn for dekning, men forenklet kan kostnadsbildet fremstilles slik:

En ordning som omfatter 20 prosent av befolkningen vil, med dekning tilsvarende utredningens forslag, etter vår vurdering koste den enkelte ca 600 kr/år, totalt 600 millioner kroner. Kostnaden kan reduseres betydelig etter hvilke rettsområder som omfattes.

Forsøksordning

Ovennevnte forslag foreslås innført som en forsøksordning over en periode på for eksempel 3 år, før effekten evalueres.

Ved en anbudsutlysning kan det gjøres målrettede forsøk knyttet til hvor mange som omfattes av ordningen og hvilke rettsområder som dekkes. Dette kan gi mer treffsikker måling av ulike tiltaks effekt, enn en generell utvidelse av rettshjelpsordningen vil gjøre.

Sammenheng rettshjelp og ny advokatlov

I høringsrunden i forbindelse med forslaget til ny advokatlov foreslår HELP at det åpnes for eksterne eiere i advokatbransjen (Se HELP Forsikrings høringsvar til endring i advokatregelverket med frist 5. oktober 2020). En åpning for eksterne eiere i advokatbransjen slik England tillater, samt at forsikringsselskaper kan tilby advokattjenester til sine kunder, vil sikre flere deltakere i en anbudskonkurranse.

Etter vårt syn er det viktig at advokatlovgivningen ikke begrenser mulighetene til å sikre større lag av befolkningen tilgang til fullverdige advokattjenester. Det er avgjørende for forsøksordningen at forsikringsselskapenes ansatte advokater selv kan yte rettshjelp til publikum.

Utredningen nevner økt bruk av rettshjelpsdekning i innboforsikringene som en mulig kilde til økt rettshjelp, men denne dekningen er svært begrenset. Blant annet krever dekning av advokatkostnader under innboforsikringen at det foreligger en tvist, og dette er i strid med utredningens mål om å flytte rettshjelpen til et tidligere stadium i sakene. En ordning der forsikringsselskapets ansatte advokater yter rettshjelp til publikum, kan erfaringsmessig leveres til en lavere timepris enn statens salærsats. Dette vil bidra til å holde kostnaden ved ordningen nede.

Forebyggende rettshjelp

En av fordelene med rettshjelforsikring etter HELPs modell er at denne ikke har noe krav om at det foreligger tvist for at kostnader til advokat skal være dekket. Klienten betaler ikke timepris, og kan bruke advokaten til rådgivning på et tidlig stadium slik at faktum kan avklares tilstrekkelig, konflikter forebygges eller løses tidlig. For den berørte vil det kunne være gunstigere at advokaten bistår med å hindre at saken eskalerer unødvendig, enn at advokaten først trer inn i forholdet når konflikten er et faktum. En rettshjelforsikring vil også kunne omfatte advokatmekling i saker der forholdene ligger til rette for dette.

En rettshjelforsikring der de som trenger det får advokathjelp fra forsikringsselskapets ansatte advokater vil også skape sammenfallende interesser mellom klient og advokat ved at de begge vil ha som mål å oppnå en best mulig løsning på kortest mulig tid. Forklaringen er enkel: Advokatens inntjening er ikke avhengig av at vedkommende fakturerer så mange timer som mulig.

Digitalisering

Det er viktig at fri rettshjelp omfatter et lett tilgjengelig digitalt tilbud til alle, for eksempel tilgang til selvforklarende avtalemaler, som gjør kunden i stand til selv å fylle ut vanlige kontraktsdokumenter. En rettshjelforsikring etter HELPs modell gir publikum tilgang til typiske avtaler som mange har behov for i privatlivet, uten ekstra kostnad. Avtalene er tilgjengelig ved hjelp av innlogging med BankID.

Over hele landet

Videre er det avgjørende at rettshjelpsordningen er enkelt tilgjengelig uansett bosted. En rettshjelforsikring etter vår modell bygger på rask og lett tilgjengelig kontakt mellom klient og advokat via Min side, e-post og/eller telefon. Det er langt enklere at advokaten reiser i de tilfellene det er nødvendig, når møter og domstolsbehandling ikke kan gjøres digitalt, enn at klienten må flytte seg for å få bistand.

Regelmessig måling av tilfredshet

HELP har målt klientenes tilfredshet i alle saker gjennom 15 år. Vi mener det er avgjørende at slik måling innføres, også ved bruk av fri rettshjelp. Dette vil ikke minst være viktig i forbindelse med en prøveanbudsordning som beskrevet ovenfor.

Dersom alle klienter, etter avsluttet sak, blir bedt om å evaluere advokathjelpen hun eller han har mottatt, reduseres risikoen for at klienten ikke mottar nødvendig bistand, all den tid den målte tilfredsheten bør veie tungt ved avgjørelsen av hvilke foretak som får tilby rettshjelp videre etter prøveperioden. Vi foreslår at tillatelse til å yte rettshjelp gis for begrensede tidsrom slik at alle selskap som deltar i ordningen jevnlig kan evalueres.

Fullverdig advokathjelp

Det følger av ovennevnte forslag at rettshjelp etter vår oppfatning i hovedsak bør tilbys av advokater. Dette sikrer at alle mottakere av rettshjelp er omfattet av advokatenes strenge profesjonsansvar, krav om ansvarsforsikring, med mer.

Bakgrunn/nærmere om HELPs rettshjelpstilbud

HELP Forsikring er landets største tilbyder av rettshjelpsforsikring. Siden 2005 har HELPs ansatte advokater bistått privatpersoner innen familie- og arverett, fast eiendoms rettsforhold, kjøpsrett, med mer. Vi bistår blant andre av medlemmer i 16 LO-forbund med LOfavør Advokatforsikring, samt boligkjøpere med HELP Boligkjøperforsikring.

I løpet av 15 år har HELP løst mer enn 160 000 saker innen ovennevnte rettsområder, i domstoler over hele landet, og for samtlige instanser. HELP har i dag mer enn 130 ansatte advokater, som jobber spesialisert innen «sine» fagområder. Totalt har HELP mer enn 500 000 sikrede.

Vennlig hilsen,

HELP Forsikring AS

Johan Dolven
administrerende direktør

Tore Strandbakken
juridisk direktør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.